

Εισαγωγικές Έννοιες Επιχειρηματικότητας

Μάθημα 2

Εισαγωγή

- Χαρακτηριστικά στοιχεία της επιχείρησης ως οργανισμού
- Συστατικά μέρη και το περιβάλλον της επιχείρησης
- Διάφορες μορφές επιχειρήσεων που λειτουργούν στην Ελλάδα
- Συνασπισμοί επιχειρήσεων και Πολυεθνικές Επιχειρήσεις
- Έργο και λειτουργίες επιχείρησης
- Κοινωνική ευθύνη επιχείρησης

Η Έννοια του Οικονομικού Οργανισμού

- Οργανισμός είναι ένα σύνολο οργανωμένων ανθρώπων που εργάζονται μαζί για την ολοκλήρωση ενός κοινού στόχου
- Όταν οι οργανισμοί έχουν οικονομικό σκοπό, τότε ονομάζονται **επιχειρήσεις**
- Συνεπώς, επιχείρηση είναι μια οργανωμένη προσπάθεια ανθρώπων που αποσκοπεί, με την ικανοποίηση των αναγκών των πελατών της, να μεγιστοποιήσει τα κέρδη της, κατά επαναλαμβανόμενο τρόπο.

Τα Συστατικά Μέρη της Επιχείρησης

- Η επιχείρηση ως οικονομικός οργανισμός έχει τη μορφή του ανοικτού συστήματος που επηρεάζεται συνεχώς από το περιβάλλον της.

Εισροές μιας Επιχείρησης

- Είναι οι παραγωγικοί πόροι που στη συνέχεια μεταποιούνται ή συναρμολογούνται (μετασχηματίζονται) σε τελικά αγαθά ή υπηρεσίες
- Π.χ., ανθρώπινο δυναμικό, επιδεξιότητες, γνώσεις, εκπαίδευση, πληροφορίες, μεθοδολογία, υλικά και ενέργεια, κεφάλαιο.

Εκροές μιας επιχείρησης

- Ό,τι παράγει μια επιχείρηση είναι οι εκροές της
- Π.χ., προϊόντα, υπηρεσίες, πληροφορίες
- Σε κανονικές συνθήκες, οι εκροές θα πρέπει να είναι μεγαλύτερης αξίας από τις εισροές. Όταν ισχύει αυτό, μπορούμε να θεωρούμε τη διαδικασία μετατροπής ως **διαδικασία προστιθέμενης αξίας**

Πιθανές καταστάσεις που αντιμετωπίζει μια επιχείρηση

- Εισροές $>$ Εκροές : Η επιχείρηση έχει ζημία
- Εισροές $=$ Εκροές : Η επιχείρηση βρίσκεται στο **νεκρό σημείο**
- Εισροές $<$ Εκροές : Η επιχείρηση έχει κέρδος

Το Περιβάλλον της Επιχείρησης

- Οι οικονομικοί οργανισμοί βρίσκονται μέσα σε ένα περιβάλλον που επηρεάζει τον τρόπο με τον οποίο αυτοί λειτουργούν
- Οι παράγοντες που είναι εξωτερικοί προς την επιχείρηση αποκαλούνται **εξωτερικό περιβάλλον**
- Οι εξωτερικοί παράγοντες επηρεάζουν όχι μόνο την επιχείρηση, αλλά και **αλληλοεπηρεάζονται**
- Οι εξωτερικοί παράγοντες είναι δυναμικοί, μεταβάλλονται συνεχώς και η διοίκηση της επιχείρησης πρέπει να προσαρμόζεται σε αυτούς

Το Περιβάλλον της Επιχείρησης

- Το εσωτερικό περιβάλλον της επιχείρησης αποτελείται από τους χρηματοοικονομικούς, φυσικούς, ανθρώπινους και τεχνολογικούς πόρους

Το εξωτερικό περιβάλλον της επιχείρησης

- Κοινωνικοί Παράγοντες:
  - Δημογραφική κατάσταση και τάσεις
    - Το εργατικό δυναμικό γίνεται νεότερο
    - Περισσότερες γυναίκες μπαίνουν στο εργατικό δυναμικό
    - Μετακίνηση πληθυσμού
  - Εργασιακή ηθική και προσωπικές αξίες
    - Παλιότερα σήμαινε την πίστη και αφοσίωση των εργαζομένων
    - Σήμερα ενδιαφέρονται για τον τρόπο ζωής, την εν δυνάμει καριέρα (π.χ., ελαστικά προγράμματα εργασίας)

Το εξωτερικό περιβάλλον της επιχείρησης

- Πολιτικοί Παράγοντες
  - Οι νόμοι είναι ο πρωταρχικός τρόπος με τον οποίο οι πολιτικοί παράγοντες επηρεάζουν την επιχείρηση
- Οικονομικοί Παράγοντες
  - Η οικονομία:
    - Οικονομική κατάσταση της χώρας (πληθωρισμός, επιτόκια, ανεργία). Το βιοτικό επίπεδο (κατά κεφαλήν ΑΕΠ) είναι ένα βασικό μέτρο του επιπέδου ζωής μιας χώρας.

Το εξωτερικό περιβάλλον της επιχείρησης

- Οικονομικοί παράγοντες (συνέχεια)
  - Οι ανταγωνιστές και οι προμηθευτές:
    - Πρέπει να εξασφαλίζεται μια σταθερή και σίγουρη προμήθεια πρώτων υλών
    - Οι ανταγωνιστές επηρεάζουν επίσης τη λήψη αποφάσεων από τη διοίκηση μιας επιχείρησης. Αν υπάρχει υψηλός ανταγωνισμός, οι τιμές μιας επιχείρησης πρέπει να είναι ανταγωνιστικές
    - Οι πελάτες – καταναλωτές. (τοπική, χρονική και μορφική χρησιμότητα). Οι πελάτες αποκαλούνται **αγορά - στόχος**

Το εξωτερικό περιβάλλον της επιχείρησης

- Τεχνολογικοί Παράγοντες
  - Πηγή νέας τεχνολογίας (διαδικασία νεωτερισμού).
    - Έρευνα και Ανάπτυξη (R&D). Χρήση νέας τεχνολογίας από την ίδια την επιχείρηση, ή πώληση της άδειας χρήσης της σε άλλες επιχειρήσεις
  - Διαδικασία μεταφοράς τεχνολογίας
    - Δυσκολίες στην εισαγωγή νέας τεχνολογίας
    - Βαθμιαία αυξανόμενος νεωτερισμός

Το εσωτερικό περιβάλλον της επιχείρησης

- Τα στοιχεία που βρίσκονται μέσα στην επιχείρηση για την εκπλήρωση των στόχων της ονομάζονται **επιχειρησιακοί πόροι**
  - Χρηματοδοτικοί Πόροι
    - Παρακρατηθέντα κέρδη: ο φθηνότερος τρόπος για τη χρηματοδότηση της ανάπτυξης της επιχείρησης
    - Δανειακό κεφάλαιο : δάνεια και τόκοι
    - Μετοχικό κεφάλαιο : μετοχές
    - Εύρεση πηγών χρηματοδότησης και σωστή κατανομή των κεφαλαίων στις διάφορες λειτουργίες της επιχείρησης.

Το εσωτερικό περιβάλλον της επιχείρησης

- Φυσικοί Πόροι

- Περιλαμβάνουν τις εγκαταστάσεις, τον εξοπλισμό, το μηχανισμό διανομής, τα αποθέματα πρώτων υλών
- Η διοίκηση εκτιμά περιοδικά τον τρόπο με τον οποίο αποκτώνται και χρησιμοποιούνται οι φυσικοί πόροι της επιχείρησης προκειμένου να μεγιστοποιήσει τα κέρδη

Το εσωτερικό περιβάλλον της επιχείρησης

- Ανθρώπινοι Πόροι : Τέσσερα κύρια καθήκοντα
  - Απόκτηση των εργαζομένων που είναι αναγκαίοι
  - Τοποθέτηση σωστών εργαζομένων στη σωστή θέση
  - Παροχή κινήτρων για αποτελεσματική ανθρώπινη απόδοση (αύξηση παραγωγικότητας εργασίας)
  - Υπολογισμός της απόδοσης των εργαζομένων

Το εσωτερικό περιβάλλον της επιχείρησης

- Τεχνολογικοί Πόροι : αναφέρονται στο επίπεδο τεχνολογίας που εφαρμόζεται μέσα στην επιχείρηση. Εξαρτάται από:
  - Τους στόχους της επιχείρησης
  - Επίπεδο ικανότητας των ανθρωπίνων πόρων (ζήτημα μετεκπαίδευσης)

Δομικά Σχήματα – Μορφές Επιχειρήσεων

- Διάκριση ανάλογα με το αντικείμενο απασχόλησης
  - Επιχειρήσεις πρωτογενούς παραγωγής
  - Επιχειρήσεις δευτερογενούς παραγωγής
  - Επιχειρήσεις τριτογενούς παραγωγής
  - Επιχειρήσεις μικτού αντικειμένου δράσης
- Διάκριση ανάλογα με το φορέα
  - Ιδιωτικές, Δημόσιες, Δημοτικές και Μικτές

Δομικά Σχήματα – Μορφές Επιχειρήσεων

- Νομικές Μορφές Επιχειρήσεων που λειτουργούν στην Ελλάδα
  - Φορείς των επιχειρήσεων μπορεί να είναι φυσικά ή νομικά πρόσωπα. Νομικό πρόσωπο είναι η ένωση προσώπων για την επιδίωξη ορισμένου σκοπού.
    - Ατομικές
    - Εταιρικές
    - Συλλογικές Επιχειρήσεις

Δομικά Σχήματα – Μορφές Επιχειρήσεων

- Ατομικές Επιχειρήσεις
  - Φορέας είναι μόνο ένα άτομο απασχολούμενο μόνο του ή βοηθούμενο από κάποιον αριθμό ατόμων
  - Συνήθως μικρές επιχειρήσεις
  - Παλαιότερη μορφή επιχείρησης
  - Πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα;

Δομικά Σχήματα – Μορφές Επιχειρήσεων

- Εταιρικές Επιχειρήσεις
  - Προέρχονται από τη συνεργασία δύο ή περισσότερων ατόμων, που συνδέονται με εταιρικό δεσμό
  - Προσωπικές Εταιρίες
    - Ομόρρυθμη Εταιρία
    - Ετερόρρυθμη Εταιρία
    - Συμπλοιοκτησία (ιδιαίτερη μορφή με σκοπό την συνεκμετάλλευση ενός κοινού πλοίου)
    - Συμμετοχική ή αφανής εταιρία

Δομικά Σχήματα – Μορφές Επιχειρήσεων

- Κεφαλαιουχικές Εταιρίες
  - Κυριαρχεί κυρίως το κεφάλαιο των εταίρων και όχι το προσωπικό στοιχείο
  - Ανώνυμη Εταιρία Α.Ε.
  - Εταιρία Περιορισμένης Ευθύνης Ε.Π.Ε.
  - Συλλογικές Επιχειρήσεις
    - Συνεταιρισμοί, σύλλογοι, σωματεία, ιδρύματα, κ.ο.κ Σκοπός τους είναι η εξυπηρέτηση γενικότερων σκοπών των μελών τους

Δομικά Σχήματα – Μορφές Επιχειρήσεων

- Συνασπισμοί Επιχειρήσεων
  - Προέρχονται από τη συγκέντρωση και συγχώνευση των επιχειρήσεων
    - Κάθετη συγκέντρωση
    - Οριζόντια συγκέντρωση
    - Συμπληρωματική συγκέντρωση
  - Κονσέρν
  - Καρτέλ
  - Τραστ
  - Χόλντινγκ

Δομικά Σχήματα – Μορφές Επιχειρήσεων

- Πολυεθνικές Επιχειρήσεις
  - Είναι οι επιχειρήσεις που έχουν μια μητρική εταιρία σε μία χώρα και θυγατρικές σε άλλες
    - Εκμετάλλευση νέων αγορών, άφθονων και φθηνών πρώτων υλών, εξασφάλιση χαμηλού κόστους παραγωγής, κτλ.
    - Υπάρχουν διάφοροι τρόποι για την επέκταση της παραγωγής σε άλλες χώρες:
      - Εξαγωγές, θυγατρικές, ΑΞΕ

Δομικά Σχήματα – Μορφές Επιχειρήσεων

- Ο Θεσμός της Δικαιοχρησίας (Franchising)
  - Δικαίωμα χρήσης του ονόματος προϊόντος ή υπηρεσίας που χορηγείται από τον κάτοχο στο λήπτη, με αντάλλαγμα ένα ποσοστό επί των πωλήσεων, ενώ επιτρέπει στο δικαιούχο να διατηρεί την ανεξαρτησία του
  - Γνωρίζει μεγάλη ανάπτυξη τελευταία τόσο στις ΗΠΑ, όσο και στην Ευρώπη (κυρίως επιχειρήσεις λιανικής πώλησης)

Δομικά Σχήματα – Μορφές Επιχειρήσεων

- Διάκριση Επιχειρήσεων με βάση το Μέγεθος
  - Μικρές
  - Μεγάλες
  - Πλεονεκτήματα και Μειονεκτήματα μεγάλων επιχειρήσεων
  - Πλεονεκτήματα και Μειονεκτήματα μικρών επιχειρήσεων
  - Ποιο το άριστο μέγεθος της επιχείρησης;

Λειτουργίες Επιχειρήσεων

- Πέντε βασικές λειτουργίες
  - Προμήθειες
  - Παραγωγή
  - Μάρκετινγκ
  - Χρηματοοικονομικές Υπηρεσίες
  - Προσωπικό

Λειτουργία Προμηθειών

- Ασχολείται με την προμήθεια των κατάλληλων πρώτων υλών και προϊόντων στον κατάλληλο χρόνο και στην καλύτερη τιμή
- Το αντικείμενο των υπευθύνων της λειτουργίας προμηθειών περιλαμβάνει:
  - Έρευνα αγοράς
  - Επιλογή προμηθευτών
  - Προγραμματισμός αγορών
  - Διαπραγμάτευση τιμής αγοράς

Λειτουργία Παραγωγής

- Περιλαμβάνει:
  - Μεθοδολογία παραγωγής
  - Εγκατάσταση εργοστασίου και διάταξη χώρων
  - Σχεδιασμός προϊόντος
  - Εξασφάλιση ποιότητας
  - Έλεγχος αποθεμάτων
  - Σχεδιασμός έργου

Λειτουργία Παραγωγής

- Βασικότερες μορφές παραγωγής
  - Παραγωγή συνεχούς ροής (πλήρως αυτοματοποιημένη παραγωγή)
  - Παραγωγή κατά παραγγελία
  - Κατασκευή έργου

Λειτουργία μάρκετινγκ

- Αποτελεί το συνδετικό κρίκο της επιχείρησης και του περιβάλλοντος
- Δραστηριότητες:
  - Προγραμματισμός δραστηριοτήτων βάσει προβλέψεων για μελλοντική ζήτηση
  - Προγραμματισμός παραγόμενων προϊόντων ή υπηρεσιών βάσει ερευνών αγοράς
  - Επιλογή δικτύων διανομής
  - Καθορισμός μέσων προβολής
  - Καθορισμός τιμής και όρων πώλησης
  - Προγραμματισμός πωλήσεων

Λειτουργία Χρηματοοικονομικών Υπηρεσιών

- Λογιστική παρακολούθηση της επιχείρησης
- Αξιολόγηση προτεινόμενων επενδύσεων
- Ανεύρεση πηγών χρηματοδότησης

Λειτουργία Προσωπικού

- Επίλυση 3 βασικών προβλημάτων:
  - Προσέλκυση προσωπικού
  - Δραστηριοποίηση προσωπικού
  - Διατήρηση προσωπικού

Κοινωνική Ευθύνη Επιχείρησης

- Σχέσεις μεταξύ επιχείρησης και κοινωνίας
- Freedman υποστηρίζει ότι οι επιχειρήσεις δεν θα έπρεπε να αναλαμβάνουν άμεση κοινωνική ευθύνη διότι:
  - Η κοινωνική ευθύνη είναι βασική λειτουργία του κράτους
  - Υπάρχει εγγενής σύγκρουση μεταξύ του τρόπου λειτουργίας μιας επιχείρησης και του τρόπου λειτουργίας των κοινωνικών προγραμμάτων
  - Βασικός στόχος της επιχείρησης είναι η μεγιστοποίηση των κερδών
  - Το κόστος των κοινωνικών προγραμμάτων θα μετακυλήσει στους τελικούς καταναλωτές με τη μορφή υψηλότερων τιμών

Κοινωνική Ευθύνη Επιχείρησης

- Davies υποστηρίζει ότι υπάρχει κοινωνική ευθύνη για τις επιχειρήσεις. Υποστηρίζει ότι η επιχείρηση είναι η ισχυρότερη δύναμη στη σύγχρονη ζωή.
  - Είναι προς το συμφέρον της επιχείρησης να βελτιώνει την κοινότητα στην οποία είναι εγκατεστημένη
  - Τα προγράμματα κοινωνικής ευθύνης εμποδίζουν τα μικρά προβλήματα να γίνουν μεγάλα
  - Η κοινωνική ευθύνη είναι ζήτημα ηθικό
  - Βελτίωση δημοσίων σχέσεων της επιχείρησης
  - Πράξεις κοινωνικής ευθύνης μπορεί να είναι και κερδοφόρες για την εταιρία.